

KULTUREN

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Datum: 2024-03-27

Regeringskansliet

Kulturdepartementet

Enheten för kultur och kulturmiljö

Remiss av Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58), - ert diarienummer Ku2023/01093

Kulturen i Lund (Kulturhistoriska museet i Lund och Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige) ber att få lämna följande yttrande i rubricerat ärende:

Utredningen har vissa intressanta förslag och tankar men flera aspekter saknas. Delvis eftersom det inte har ingått i uppdraget, delvis eftersom de inte tillräckligt beaktats. Kultursamverkansmodellen i sin nuvarande utformning är inte lämpad för samlingsförvaltning och modellen är inte heller lämpad för investeringar. Utredningens förslag löser inte dessa frågor. Utredningen borde också i större utsträckning haft uppdraget att se på möjligheter att bredda finansieringen av regional kultur.

För ett fristående regionmuseum är den finansiering som kommer via kultursamverkansmodellen viktig men tyvärr otillräcklig. En modell för finansiering behöver ta hänsyn till omfattningen av finansieringen, vad som ska finansieras och hur man kan konstruera en modell som bidrar till ökad extern finansiering. Inte minst behöver staten ha en uppfattning om vad det statliga åtagandet riktas emot.

Makten över anslagsfördelning innebär i praktiken en omfattande och ofta detaljerad politisk styrning av innehållet. Tanken att i högre grad arbeta med nyckeltalsfördelning är intressant och kunde med fördel utvecklas. Att enbart utgå från historiska nyckeltal är inte tillräcklig utan modellen behöver ta hänsyn till utveckling och dynamik. Möjligen kunde samlingsarnas omfattning, publik lokalyta eller liknande rörliga mått kunna fungera som relevanta och dynamiska nyckeltal.

Det behöver finnas ett tydligt offentligt åtagande för samlingsförvaltning. En kulturinstitution kan ofta hitta alternativa finansieringar för den publika verksamheten och för avgränsade satsningar och projekt men det är angeläget med en stabil långsiktig finansiering för institutionens grundfunktioner där samlingsförvaltning är den aspekt som kanske allra tydligast kräver långsiktighet och stabil finansiering.

Det behöver också finnas en genomtänkt modell för att finansiera investeringar. Vårt museum ägs av en ideell förening och många andra regionala museer är stiftelseägda. Eftersom de inte är vinstdrivande och fyller en allmännyttig funktion är det rimligt att investeringar i samlingsförvaltning och lokaler har en offentlig finansiering. Samtidigt innebär det faktum att de inte ägs av region eller stat att

det inte finns någon som självklart ansvarar för finansieringen av investeringar och varje sådan åtgärd försenas och fördyras med anledning av detta.

En av de mycket få funktioner som i någon mån signalerar att staten tar ett ansvar för kostnader som avser kommande generationer är Boverkets medel till investering i icke-statliga kulturlokaler. Utredningens resonemang om att avveckla detta är feltänkt. I stället borde man noga undersöka möjligheterna att utveckla och stärka detta anslag, alternativt att tydligt etablera en annan modell för offentligt stöd till investeringar i samlingsförvaltning (bl.a. museimagasin) och lokaler.

Slutligen behöver en modell för offentlig finansiering vara så konstruerad att incitamenten att öka extern finansiering stärks. I nuläget finns alldeles för svaga incitament för detta. Avdragsrätten för gåvor till kulturverksamhet kunde utvecklas. De offentliga bidragen kunde i högre grad fördelas så att de medfinansierar gåvor och extern finansiering o.s.v. I nuläget är det uppenbart att den statliga och regionala finansieringen inte räcker till de ambitiösa politiska målen. Då behöver man endera sänka ambitionsnivån eller se till att finansieringen ökar. Ökad extern finansiering bidrar också till att stärka den konstnärliga friheten och kulturens oberoende.

Sverker Lindberg
styrelsens ordförande

Gustav Olsson
museichef